ГОДИНА XXXI. На Цетињу, у Суботу 11 Маја 1902. БРОЈ 19.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 фор., на по године 2 фор.

За АУСТРО-УГАРСКУ БОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год. 6 фор., на по год. 3 фор.

За све остале земље годишње 20 фран. у злату, на по године 10 фран., у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштанском упутницом непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. *Перу Рамадановићу*, к. ц. агенту у Котор. Дописи се шаљу уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 2 новчића за први пут, а за сваки даљи пут по 1 новчић.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— У понедјелник, на дан рођења Његовог Величанства Цара Николе II., на благодарењу у капели дјевојачког института Царице Марије присуствовали су Његово Височанство Књаз Мирко и г. војвода Гавро Вуковић, наш министар иностраних дјела. У вечер је био соаре у Двору Његовог Краљевског Височанства Књаза Насљедника, на ком су били: цијела Књажевска Породица са свитом и чланови дипломатског тијела и наши министри са госпођама. Послије концерта који је био извршен Клубом Бечког Валдхорна, о ком на другом мјесту говоримо, био је служен чај па шампањско. Његово Краљевско Височанство Господар пио је у здравље Његовог Величанства Цара Николе, па коју се здравицу одазвало громко „Живио!“ присутних а дворска орхестра интонирала народну руску химну „Боже живи Царја!“ За тијем је слиједила игранка.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 9 маја.

Поводом крећања пресједника француске републике г. Лубета пут Русије, петроградско „Нов. Времја“ пише: „Русо-француски дани отпочели су. Пресједник Лубе, испраћен ватреним жељама све Француске, укрцао се данас на „Монткалм“, који ће га довести у Русију. Сасвим истинито пише „Журнал“, да предстојећи велики задатак овој посјети започиње у најповољнијим приликама, јер сви и у Француској и у иностранству желе да се успјешно испуни. Нама није од потребе надодавати, да ми у Русији не само то желимо, него смо и безусловно о томе увјерени, да ће се нова страница у еволуцији француско-руског савеза, као што вели „Кор. Диплом.“, показати тако сјајном и проникнутом искреношћу и срдачношћу, као и све претходне. Пресједник Лубе је трећи пресједник француске републике, који учествује у утврђивању савеза Русије са Француском, већ сада сливеног у моћни несавладљиви бедем општеевропског мира. Одлучен при пресједнику Карноту, проглашен при пресједнику Фору, овај савез продужава се пресједником Лубетом као света традиција, тако исто света и за нас Русе. И он у цијелом свијету не побуђује већ ни најмање сумње у томе, да су његове цијељи искључиво и безусловно мирне да оне не тражу ништа друго осим законите обране части и достојанства обију држава и мирнога труда њихових народа. Пресједник Лубе долази у Русију не изазивајући ничијег подозрења. Његова мисија, коју му је повјерио француски народ, јасна је и свијетла и никога неће узнемирити. Нама није од потребе говорити, каквим ћемо срдачним гостопримством ми дочекати нашега високога госта. Ми поздрављамо у његовој особи нашу непоколебиву савезницу **Француску, коју ми јако љубимо и** уважавамо и с којом раме уз раме ми намјеравамо проћи нашу историјску будућност. Радосно мајско сунце оварава ово прекрасно мирно славље, према коме се може са симпатијама односити цио свијет, јер оно никоме не пријети, никога не би имало узнемиривати, и послужиће добру и срећи народа. Наше најбоље жеље прате пресједника Лубета на његовом путу у Русију.“

Говорећи о ужим тек довршеним парламентарним изборима у Француској, исти лист констатира, да је министарство Валдек-Русоа одржало побједу. „Истина, ова побједа није Бог зна каква, али при још скорашњој несталности Француза и при раздробљености већине кабинет Валдек-Русоа има бити њом задовољан. Ствар ипак није у томе, је ли побједило или није садашње министарство. Избори су дали други резултат, за Француску много важнији, него ли побједа једне или друге групе особа. Изјаснило се једно несумњиво: у Француској је надвладала умјерена републиканска странка Од 591 депутата 330 их је чистих републиканаца. Другим ријечима, у пркос жестоке агитације крајњих странака, како конзервативних тако радикалних, Французи су се изјавили за то, да земља иде путем мирнога и постојанога прогреса. С међународног и особито с руског гледишта то је најважније. Француско-руски савез остварен је дјеловањем умјерених републиканаца, и док они управљају земљом, овај је савез чврст. Врло је могуће да је овај савез био једним од главних срестава умјерено-републиканске странке за вријеме посљедње изборне борбе; бар је већином у програму новоизбраних депутата француско-руско пријатељство било исписано крупнима словима. Повраћајући се на питање о побједи кабинета Валдек Русоа, ми не можемо да не опазимо, да данашњем министарству у његовом парламентарном животу престоји не мало трња. У броју његових приврженика има 90 радикала-социјалиста. Ослањати се на постојано подржавање ове парламентарне групе било би ривчно. Може се случити, да парламенат мора рјешавати ред питања, у којима ће дио радикала-социјалиста гласовати са чистима социјалистима. Тада ће постати министеријална већина сумњивом јер ће опозиционе странке — конзервативци, националисти и 111 умјерених републиканаца, то јест 208 депутата, вазда у сваком питању гласовати против кабинета.“ По овоме изгледа, да би петроградски лист желио, да данашњи кабинет буде очишћен од социјалистичке примјесе.

„Н. Времја“ констатира, да је гроф Голуховски у одбору угарске делегације, на дотичну интерпелацију о споразуму са Русијом, говорио сасвим друкчије него ли у свом експозеу. Он је казао, да је принуђен поновити оно што је и прећашњих година говорио, да између Русије и Аустро-Угарске нема никаквих писаних споразума. Ријеч је само о узајамној измјени мисли, с цијељи да се у сваком одијељеном случају по могућности постигне саглашење обију држава. Нема никакве сумње у искреност Русије, да се држи овог овог споразума. Ипак на Истоку има мјесних струја особитих, и министар је хтио напоменути, да није довољна озбиљна намјера Русије, да се држи тог споразума, него да је потребито примјенити неопходна одговарајућа средства, да се успјешно стане на пут противним струјама. Наводећи ово по „Н. С. Преси“, петроградски лист надоставља, да је и он тако вазда схваћао споразум од 1897, који се отада није ништа научем формално измијенио, па овако наставља: „И тако балкански Словени могу бити мирни: Русија није ни мислила да се одрече свога престижа на Балканима, своје историјско духовно првенство за аустријско пријатељство није промијенила, с Аустријом се није на Балканима изједначила. Све је ово било изречено у експозеу Голуховског ради краснорјечија. Не добивши поводом тог експозеа телеграфску честитку из Петрограда, као од грофа Билова, гроф Голуховски користио се првом приликом, да се поврати на хладну стварност.“ Односно другог дијела изјаве грофа Голуховског „Н. Времја“ завршује: „Што разуми је гроф Голуховски под *неопходним средствима*, ми нећемо нагађати: то је празно питање, јер се не предвиђа остварење његових жеља. Одиста у виду мање или више далеког идеала пред умним очима наших добржелиоца рисује се саблазна слика арбанашке па затим македонске окупације! Али су наде узалудне“....

АЛФОНСО XIII.

У Мадриду биле су прошле недјеље велике свечаности. И старо племство, и велика јерархија црквена, и моћно војничко старјешинство, ту су развили сав свој сјај уз сјај иностранијех књажева и нарочитијех посланстава цијелог свијета. Алфонсо III, који се родио послије смрти свога оца Алфонса XII, прије 16 година, навршивши малољетство, ступио је на престо шпањски, и послије шеснаест година Шпањска је опет добила свога Краља.

Томе се највише радује Краљица мати Марија Христина, регенткиња за све вријеме његовог малољетства, која је бдила над својијем јединцем и васпитавала га за будућег Краља, посред опасности, каквих ниједан престо није искусио кроз то доба, посред унутрашњих немира и спољашњих несрећа, каквих ниједна земља није претрпјела. Радује се Краљица Мати, што је видјела остварен свој најмилији сан, али њено срце зебе и све ће више зепсти, јер узроци прећашњих унутрашњих зала свеђер постоје

Највиша опасност пријети младоме Краљу отуда, што су сви извори земаљског богатства у рукама великог племства и цркве, а народ исцијеђен и осиромашен постаје плијеном социјализма и анархизма, пристаје уз републиканце и Карлисте, тражећи промјене и изласка ма куд из несносног стања. Отуда оне трајне народне побуне особито противу манастира и цркава, великог свештенства и свештеничких завода. Маса народа, кад јој нестане хљеба, устаје против безбројних црквених установа, које највише земаљског богатства прождиру, али непросвјећена и оглупљена силним свештенством, на челу кога стоје Језуити, готова је сјутра да за њима пође уз опасног претендента Дон Карлоса, који највише наде полаже у клерикализам

На коју ће страну млади Краљ? Ако пође либералним правцем, да колико-толико народ задовољи, отвара пут Дон Карлосу, кога ће једна дочекати увриједјено свештенство; ако подржи досадашње стање у земљи, отвара врата социјализму и анархизму, који налазе готовог савезника у народном сиромаштву. Што је Краљица-регенткиња могла видјети свога сина на престолу, то има да захвали Папи, који је задржавао и свештенство и Дон Карлоса; а овај опет из витештва уздржавао се према једној жени и једном дјетету. Тако је узвишена Мати дочекала ово славље; али је она у том мучном положају толики терет брига и искушења подниј ела, да јој се данас свијет диви и симпатијама о њој говори.

Истина, Алфонсо XIII родио се као Краљ земље, с које сунце никад не залази, а сада се већ његова власт не простире никуд преко мора. Али свак зна да Марија Христина није крива, што је шпањска круна изгубила Кубу, бисер Антила, и Филипине. Криве су унтрашње прилике, крива је несавјесна грабљива управа. Пријатељи класичне земље и витешког шпањскога народа надали су се да ће се Шпањска из оног страшног пораза препородити; али томе препороду још нема ни знака. Све исто старо стање постоји, и све исте опасности пријете.

Алфонсо XIII има уза се само симпатије, које изазива његова млађаност; и ако он те симпатије узможе сачувати, окружавајући се искреним патриотским савјетницима, који ће смотрено ал чврсто тежити, да се народ мало по мако задовољи и просвијетли: он би могао тако Дон Карлоса разоружати и у историји стећи велико име препородитеља Шпањске, што му од срца желимо.

АУСТРО-УГАРСКА ЕКОНОМСКА ЗАЈЕДНИЦА.

Дуги преговори између Беча и Будимпеште о погодби на пољу економске заједнице потакли су угарски парламенат, да изазове једну ријеч из уста министра пресједника Села, која је опет у другој половини монархије изазвала читаву буру. Познато је да у угарском парламенту има јака странка, која тражи да се подигне царинска граница између Угарске и Аустрије, и тако да Угарска добије засебну царинску област. Сад се и министар-пресједник угарске владе тако изразио, да није далеко од те мисли. Одговарајући на дотичну интерполацију о преговорима између Беча и Будимпеште, г. Сел је између осталога рекао: ако се преговори прекину, да ће се одма предузети и извршити нужне мјере, да се установи самостална царинска област, ако се то законодавним путем ријеши; а царинска је тарифа тако прерађена, да тај нацрт може за четири до шест недјеља тако да се измијени, да послужи за самосталну царинску област.

Пратка „Политик“ вели, да је овим говором министра пресједника сасвим нова ситуација створена. Сада је на нас ред — вели — да одговоримо на угарско изазивање. Одлучно одбијање и протестирање ту већ не помаже. Ми треба да рукавицу прихватимо Хоће ли Угарска да се од нас економно одијели, ми се тога немамо ни најмање бојати. Била би погрјешна тактика, кад би се Аустрија толико понизила, да од Угарске проси споразум. Ми само дајемо, и ми не можемо допустити, да се улоге измијене те да изгледамо као да примамо. Ако заједничка царинска област има значити, да угарско жито и сточарство слободно може у Аустрију улазити, док се наши индустријални производи рафинираним шиканирањем из Угарске одбијају, онда је боље одијели ти се од Угарске на том пољу. Г. Сел говори, да Угарска не може напустити ни своју индустрију ни своје газдинство. Такав програм не може се остварити. Царинска заједница могућа је само баш зато што обје половине царевине имају што да једна другој даду. Аустрија је више индустријална а Угарска више пољопривредна, и баш узајамним поравнањем дефицита могуће је доћи до царинске заједнице, на корист обје стране. Нама је и до сада велике жртве налагала та заједница. Угарска од 38 година непрестано вуче користи отуда, а нас је дуализам скупо стао. Ми морамо најпослије једном да изјавимо, да се ми угарске пријетње не бојимо. Угарска мисли да ће на мјесто царинске заједнице наступити уговорни односи, и све остати по старом, само што ће угарска влада имати више слободе, да угарску индустрију штити. Ту заблуду треба рашћерати. Ако дође до прекида, онда почиње жестоки економски рат. И онда треба промислити, да ли је могућ политички

дуализам између двије државе, које су у економном рату, да ли је могуће, да нас исти дипломати у иностранству престављају, и да ли тада не би делегације биле анахронизам. Економском прекиду слиједио би политички, и за то ово питање има много виши него ли само унутрашњи значај. Монархија стоји на раскрсници, али што било да било вазда ће боље бити за Аустрију него ли поравнање по милости Кошутовој.

Тако прашки лист, али баш због тог вишег значаја неће доћи до прекида. Берлински полузванични „Крајц Цајтун," говорећи о тим преговорима, вели да је на сваки начин од пријеке потребе погодба између Аустрије и Угарске у економној заједници, јер би раскид донио распад и Аустро-Угарске и тројног савеза. А од тога ће се чувати и у Бечу и у Пешти, али ће Угарска опет вазда нешто извојевати.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Долазак Митрополита у Скадар). Пишу нам из **Скадра** 4 маја 1902. Са највећом жељом очекивали смо дан када ћемо први пут угледати у својој средини нашег омиљеног Архипастира Њ. Високопреосвештенство г. Нићифора и та се наша жеља јучер испунила. Како је тај глас обрадовао све нас може се видјети из тога што већина изађоше до села Враке на сусрет своме Архипастиру. — У црквеној авлији чекали су упарађени ученици с једне, а ученице с друге стране с китама цвијећа у рукама. Обучена два свештеника у одежде са јеванђељем и иконом, окружени црквеним барјацима рипидама и чирацима стајали су испред самих црквених врата. Маса народа бијаше се сакупила у црквеном дворишту и жељено погледиваше на ону страну од куда је имао доћи.

Није прошло много док јека црквеног звона огласи да је г. Митрополит близу цркве. Сада, када се први пут угледа г. Митрополит наста права радост; све очи сакупљеног свијета бијаху упрте у њ, Г. Митрополит смјерно ступи те пољуби свето јеванђеље, послѣ чега овд. учитељ Филип М. Протић с црквених врата изговори поздравни говор, који гласи:

„Благословенъ грядый во имя Господне!"

Ваше Високопреосвештенство,
Наш омиљени Архипастиру.

Слично муњи кад засија на мутном небу, те сјајем својим разагна густу тмину, тако је и долазак Твој у крајњу тачкку Твоје Богоспасајеме Епархије обрадовао све нас: наша срца раздрагао; нашу душу изведрио; наша надања откријепио. — Све то нас соколи; све то нам говори: „Сей день егоже сотвори Господь возрадуемся и возвеселимся въ онь!"

Неизмјерно смо задовољни — задовољни смо, јер гледамо крути стожер светог православља у својој средини, око кога ћемо ако Бог да, ухваћени рука за руку повести коло — коло слоге и љубави; коло среће и напретка, а у томе баш и лежи једини наш спас.

Па за то је православна општина Скадарска веселија данас него икада. — Сваком члану њеном срце веселије куда а душа се испуњује миљем. Данас је настала неописана радост код старог и младог, код богагог и сиромашног. Данас је све весело, све задовољно и све плива у неописаној радости за то што послије неколико година прима у своју средину врховну поглавицу школе и цркве, Србина Митрополита — Тебе наш омиљени владико!

Чини нам се од превелике радости да је оживјело дрво и кам; кућа, земља, и трава и да све у Скадру одушевљено пјева.

Да! све пјева, јер је све весело, те да то весела уста православног Скадарског живља изговарају оно што им на срцу пише — изговарају ријечи:

Добро нам дошао дични Србине!

Добро нам дошао митроносна главо, побожни Архипастиру!

По свршетку говора наста милозвучно пјевање ученика:

Високо се жеље носе
Владику нам, Боже живи и т. д.

Док се је поменута пјесма пјевала дотле је г. митрополит лагано ступао у цркву и стао у свој сто, одакле је држао говор пун архијерејских поука, којима присутне упућиваше да живе у слоги и љубави. Тај је говор све присутне гануо.

Из цркве су пошли ученици-це право митрополији, да допрате свога Архипастира. Идући улицом од цркве до школе разлијегала се пјесма веселе дјеце.

Пошто је одсно онда се је ишло да се приступа Његовој светој десници.

Ф. П. учитељ.

(С Брезовице) Пишу нам из Шестана:

Прошлог мјесеца априла посађене су на острву Брезовици 30 коријена маслина, које су у селу Мурићима све за новац купљене. Посађене маслине све су око обновљеног храма Јелене Балшићке распоређене, која не чине никаквог квара ма ничему, једино служити ће за лијепе хладове, као и за украс Брезовице Има достина, који се би противио томе раду, и сађењу, па и још досађивао би на старија мјеста, и неби жалио потрошити се, тек да се ту не ради ништа; необзирући се чија је Брезовица била некада, као и чије је то те је по њој подизато, и ко је то подигао. Мухамеданци Мурићски, као и Крајински немају никаква права, да се ма чему било противе, пошто доходци све једно, и данас иду у џамијске фондове од продате паше на острвима. Доље џамије крајинске су готово све са новцем прилично богате; свака поједина има од 1.500 до 2.000 фиорина готовог новца, који ради интересом; то је лијепи новац; као овдје на села може се свака доста добро одржати; само кад би имала добре старатеље, који би држали им добар ред, и прави рачун, у опште по нашој Крајини, све су џамије од назад 5—6 година поправљене, готово као да су неке у вароши. Овај новац њима стоји на чисто, који сваки дан иде у напријед, али само толико напомињем да је узет православним храмовима, и дат џамијама, хајде и то да оставимо, чије су пријед биле силе тога су и виле, али што стоку преко цијеле зиме притварају у св. храмове, као да су то какве просте пећине, мислим да тијем не само што гријеше закону вјере, па ко је било, него се подвргају и казни земаљског закона, јер то су мјеста света гдје су се некад свршавала богослужења, а данас стоје пуне буништа, а данас у здравље нашег срећновладајућег Господара Црне Горе нема силе никоме, или ти каквог наморања, него Он као прави Господар стара се као да су сви православни. Он неће да рече тај је римокатолик, или тај је мухамеданац нећу њега, него нека православни буде прва томе мјесту, или племену, ма у које било дужности, него Он каже: Мени и Мојој Држави мили су сви необзирући који је које вјере, само дали је рођен држављанин Дакле Брезовица, дошла је у власт књажевства црногорског од назад неколико година, да је пак поменута власт шћела узети приходе са острва, који се наоде испод Крајине, са којима се и сад помажу џамије, она је могла то учинити одмах као што је то учинила Турска одмах пошто се одузело православним црквама, а годишње приходе употребила за подизање џамија, и за издржање истих, противу сваке правице, а Црногорска Власт да је то шћела учинити, имала је потпуно право, и то према законима, који постојавају у црногорској држави за све три вјероисповиједи подједнако: да се отето поврати власнику, чије је и прије било; али Књажевласт црногорска, није о томе ни помињала, а камо ли да то учини. Сва острва по Скадарском језеру била су имовина православних храмова, која су била посађена лозом, маслином и многим другим разноврсним воћкама, те кад је Турска предузела мјеста ова, не само што је православним одузела св. православне храмове, који су на острву *Старчево, Брезовици, Мочарнику* и још по другим, као и по свој Крајини, него су и сва њихова добра присвојили. Но у над Божју, и нашег доброг Господара, као и браће свуда Срба, Црногораца, који се старају и сјећају својих старих, и онђе почивши око и испод они св рушевина, мислим неће се ни сад ускратити, и то онолико колико који буде кадар жртвовати, те да опет изађу њихове задужбине на виђело, у здрћу и обраслим купинама

Крсто Попов Пекић.

(Наша Учитељска Удружења) Из **Дупила** 24 априла пишу нам:

Четврту своју сједницу „Црничко Учитељско Удружење" држало је у Дупилу 22 априла, гдје су чланови Удружења претресали поједина педагошка питања.

Чим је предсједник отворио сједницу, држао је предавање Мираш Улићевић о слову „в" за I раз. основ школа; дато на реферисање Марку Вујачићу. — Даље је читао Андрија Јовановић, „рђаве сметње школском напретку", наставак. — Послѣ

• Удружење ријешило, да се достави Гл. Школ. Надзорништву односно окружнице о Уџбеницима. За овим је био говор о мјесту, гдје ће се држати пета сједница и ријешено је у Крњице 25 маја т. год. Овдје ће Саво Весковић, држати предавање о „Владики Раду", за III. раз, а Вујачић реферат на предавање Улићевића. — Продужаваће свој рад даље Јовановић, а Марко Лековић, читаће „казне у основ. школи." — Марку Вукосавовићу дато је да напише „стање школа у црничкој нахији" за главни скуп.

У једанајест сати Удружење је држало благодарење Њ. Краљ. В. Књагињи Милени у присуству скупљених чланова, ученика и другог особља.

На идућем скупу удружење ће држати бившем учитељу Милу Перазићу парастос у Крњичкој цркви.

Из Шавника, 3 маја пишу нам:

Брцко-Никшићко Учитељско Удружење држало је своју четврту редовну сједницу 1 маја у Шавнику. На овој је сједници присуствовао већи број господе учитеља из обадвије нахије.

Пошто је г. предсједник отворио сједницу читали су своје реферате: г. Никола Стојовић на предавање г. Николе Бацковића, г Миро Гломазић на рад г. Глигорија Кајашевића, г. ђакон Косто Лучић на рад г. Јована Пешића, г. Божовић на предавање г. Вушовића и г. Лазар Јовановић на предавање г Вукотића

Даље г. поп Јован Дамјановић читао је свој рад: „О народној ношњи" Ријешено: да се пошље Главном Школском Надзорништву, да га прегледа и преда Уред. „Гласа Црногорца" да се одштампа.

Затим г Лазар Јовановић и г. ђакон Косто Лучић читали су своје радове обоица: „О уређењу мјесних школ власти". Ријешено: да се поднесу на главну скупштину Црногорског Учитељ. Удружења.

На овој сједници поднио је свој нанова написани „Словенски буквар" госп. ђакон Косто Лучић. Исти је дат на реферисање г. попу Јовану Дамјановићу и г. Бошку Думовићу.

За идућу сједницу, која ће се држати у Никшићу 1 јула, дате су теме: г. Николи Лековићу: „Наставнички ауторитет и васпитање; г. Луки Лалевићу: „Гатке и сујевјерије у племену Дробњацима", и г. Стриковићу: „Биографија Пеја Никчевића и погибија два пјешивачка свештеника у Стубици".

Сви чланови Удружења, који нијесу били присутни овој сједници, а немају довољно узрока за оправдање, кажњени су новчано према друштвеном правилнику.

Пошто су господа учитељи свршили свој рад, у 5 ура по подне сви су дошли у кафану, гдје их је овдашње грађанство на част позвало Ту су их, поред свијех вићенијех грађана шавничких, дошекали и г. г. командир и капетан дробњачки. Овђе је подизато много здравица, како од господе учитеља тако и од грађана у здравље Њ. Краљ В. Господара, и цијелог Владалачкога Дома; у здравље учитеља и грађана.

ЛИСТАК.

ГОВОР

Ива Калуђеровића уч. вроканачког

(држат пред катун. учитељима 28 апр ов. г на Чеву).

Поштовани зборе!

Ево се у славу Божју и у здраље нашега Господара први пут састадосмо на договор и савјетовање о напретку и усавршавању подмлатка нашега народа на *Чеву*, дичноме и гласитоме мјесту рођења наше узвишене *Књагиње* **Милене**, у јуначкој домовини прослављенијех јунака *Дрљ ића* и *Вукоте, Мандушића* и *Мићуновића, Вукали Вукотића* и *Томаша Николића, Мика Вукотића* и *Сима Ковошије, Стевана Перкова, Милића Грујичина* и цијеломе свијету познатијех и прослављенијех војвода: *Петра Вукотића* и *Пека Павловића*.

У овоме славом овјенчаном мјесту од назад двјеста и више година, често се скупљаху катунски поглавари на договоре за одбрану своје домовине и за друге важне народне послове, као, да одбране јадну потлачену браћу у Црној Гори околнијем српскијем племенима. Такви прваШњи скупови, на којијема се вијећало о народњему добру, били су врло важни и имали благотворне послѣдице по нашу јуначку и мученичку домовину, јер се на њима развијала и течајем времена остваривала идеја народне одбране, унутрашњега уређења као и одбране и освете подјармљене околне браће наше.

Но и ови и овакви скуп, на коме смо се састали са светом задаћом, да се наш славом увјенчани народ поведе науци и културном напретку, није ништа мање важан од прваШњијех скупова, јер и самосталан и унутрашње уређени народ без просвјете и васпитања остаје као старо дрво, које изнутра гњије и своме паду хита.

Јесте, велим, истина је ови и овакви скупови нијесу од мање важности него ли они прваШњи те се скупљаху овдје и по другијем мјестима наше јуначке домовине; него на прваШњијем скуповима заседаваху војводе, сердари, капетани, четовође и други народни поглавари, са анџарима и џефердарима, мачевима и сабљама; а данас видимо готово саме учитеље са књижицом и пером у рукама! — Велики просвијећени народи имаду друкчије погледе на учитеља и његово име и мисију, него што има наш народ. Ти народи, као што су умјели да се користе мудрошћу науке и вјештине класичнијех народа старога вијека, те су то сваки на свој терен пренијели, обрађивали и усавршавали, тако су исто и име учитеља и значај његовога рада попели на велику висину. Када се Француска у XVII. и XVIII вијеку са својијем језиком, књижевношћу, науком и вјештином подиже над другијем народима тога времена, она између осталога узвиси и име учитеља. Полазећи са гледишта класичнијех народа: како су своје великане: Буду, Зороастра, Конфучија, Сократа, Платона, Аристотела, Спаситеља свијета и др. називали учитељима, они главнога управитеља народње наставе у држави не хтједоше називати министром, као и остале његове другове, него: „Grand maitre des écoles" (велики учитељ школâ) и, према имену и положају тога великога учитеља школâ, обрати најозбиљнију пажњу на основну наставу свију сталежа у земљи. Француска је најприје од свију држава увела војничке вјежбе по основнијем школама, услѣд чега се и показаше Французи на бојнијем поља̀нама по мимо свију народа тога времена. У прокламацији прве коалиције у Француској револуцији, главнокомандајући сједињене јевропске војске, не знајући спрему француској војника говораше: „Ми идемо да ћерамо француске столаре и обућаре, коваче и кројаче, а не војнике!" — Али, послије побједе овијех над заједничком војском код Жемена, рече велики германски пјесник Гете, у логору побјеђенијех међу официрима: „На овоме мјесту, овога дана отпочиње нова епоха свјетске историје, јер ову данашњу побједу, није добио ниједан француски генерал него учитељ и каплар!" — Наравно, није нигдје ни у једној држави дошао у непосредни додир ниједан генерал, да војнику положи основе науке, него је то свуда прво, и искључиво дјело учитеља у школи и каплара у фронту и, гдје се и у којој држави те двије чињенице не сматрају као важне, ту не може напретка бити; зато учитељ остаје и данас у Француској врло уважена личност и, када какве велике личности посјећују мјеста по земљи, и примају депутације од мјесноога представништва учитељ се преставља међу првијема, а набрајају године његовога рада и број ученика као да је какве побједе добио или научне проналаске учинио.

Попут Француске уздигоше и други народи име и рад својијех учитеља. О имену и значају учитеља у Германији, читам у путопису једнога путника кроз Њемачку, у коме се вели: „У мјесецу јунију дођох у вече Потсдаму старој љетној резиденцији прускијех краљева. Сјутрадан када се спремим да разгледам Потсдам, чујем подалеко оркестар дворске музике пред једном невеликом једнокатном кућом, пред којом стајаху и дворске кочије. Пошто се примакнем мало ближе извијестим се, да један дугогодишњи учитељ слави златну свадбу и да је владалац дошао да му лично честита, јер пошто је послије 50 година учитељскога рада стављен у пенсију, добио је титулу, тајни царски савјетник Сјутра-дан читам у новинама, наставља путописац, списак ученика тога старога учитеља, који су му честитали, међу којима бијаше повећи број министара, генерала, народнијех посланика, професора, књижевника и другијех великијех и важнијех имена у царевини!" —

Значај и важност учитеља и његова рада и имена не може се ни схватити нити пак оцијенити ако се сматра, да се цио учитељски рад састоји само у томе да научи дјецу читати, писати и рачунати и ако основна настава не обухвати укратко, основно начело цјелокупнога људскога рада и живота и, ако учитељ не буде у цијеломе своме раду, понашању и животу, водио бригу о самоме себи, те да се клони свега, што се не слаже са именом учитеља, јер у противном случају, када би цио свијет своју пажњу обратио, да сачува учитеља и његово име, то ће све бити узалудно, ако сам учитељ не буде чврсто држао крмило свога владања и понашања, у бурнијем таласима људскога живота! За да се високо и достојно одржи име учитеља, као и другијех звања и положаја, човјек је више пута изложен, да за свој положај и за своје име и животом плати. —

У вријеме рата између Аустрије и Пруске 1866 година бијаху Аустријанци заробили једну чету пруске војске и довели је близу аустријског генералштаба, гдје заробљеници испод једнога двокатнога здања, а на горњему боју тога здања бијаше намјештен генералштабни телеграф, који ноћу и дању непрестано рађаше са одјељењима аустријске војске. Међу заробљенијем прускијем војницима бијаше и један народни учитељ, који разумијаше телеграфске знакове Учитељ сједећи под самом кућом у којој телеграф ради, обрати пажњу на једну депешу главнокомандајућега, која бијаше управљена команданту аустријске војске под Кенисгрецом и која гласаше: „Одмах заузмите висове изнад Кенисгреца! Ако их не заузмете за 12 сати и на њима се не утврдите, ми смо изгубили и побједа остаје на страни непријатеља!" — Ову депешу учитељ шапутајући каже некијем својијем друговима и при том рече, да треба одмах из ропства бјежати и хитати команданту пруске војске, да му се депеша саопшти; на што му другови реку, да је то немогуће и да је такви поступак скопчан са смрћу. „А да како бих друкчије могао и поступати, него у оваквоме случају да свој живот за моју домовину жртвујем, рече учитељ, јер ако когод саопшти команданту пруске војске ову депешу, побједа ће бити на нашој страни, а ако ли тако остане изгубили

Уред

Свака је здравица попраћена бурним клицањем „Живио“ и живјели!

Ту су се заједнички веселили до неко доба ноћи, одакле су се задовољни разишли с тијем да се у јутру опет, у истој кафани, састану. Тако је и било — У јутру су господа учитељи давали поодњу, гдје се играло пјевало и пило за њихова срећнога пута.

Грађани су их испратили пјесмом и пуцњавом из револвера. — Шавнички су грађани вазда. гдје треба били чазбени и гостопримни, али су овом приликом највидније доказали, да поред гостопримства уми ју и поштовати корисне установе, на чему нека им је топла захвалност од стране „Учитељског Удружења.“

И међу собом и с грађанима господа учитељи су се растали са најљепшим успоменама. Л. Л.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 10 маја.

(**Погранични крвави сукоб.**) У уторник, 7 тек. м. опет је пала крв на нашој граници у Зети. Састали се наши чобани са турскијема, па из ријечи изроди се свађа, тако да један наш лакомислено испали пушку, и убије на мјесто једног турског поданика. То изазове с једне и друге стране прискакање у помоћ и препуцавање, и да наше и турске војене власти не стадоше томе на пут, могло се и веће зло догодити. Кривци су одма похватани и примјерно ће бити кажњени.

(**Мјешовита погранична комисија**). Наша књажевска влада и влада царско-турска, увидјевши пријеку потребу, да се развиде и ријеше сва спорна питања уздуж заједничке нам границе, саставиле су мјешовиту комисију, у којој су с наше стране: гг. Бајо Гардашевић, члан Књажевског Великог Суда, капетан стојеће војске Радомир Вешовић и војени инжењир Јоко Јовановић, а са стране турске: гг. генерал бригаде Хамди паша, инспектор на граници Србије и Црне Горе, и полковници Хамди бег и Ђемал бег. Ова комисија ће у јуну отпочети повјерени јој посао.

(**Врањинска свечаност**). Јављају нам за „Никољ-дан Врањински“ 9 маја ов. г. да се свечаност са црквеном прославом обавила, у велељепној задужбини Његовога Краљ. Високанства Господара, у којој се на гомиле окупља народ из Црмничке, Зетске, Ријечке и Љешанске нахије. На овој свечаности присуган је био министар војени господин војвода Илија Пламенац са чиновништвом из грађанства цетињског У очи празника „храмовскога“ одслужена је вечерња а сјутра дан јутрења, о свечано богослужење, уз чинодјејство свештеника Михаила Улића и дворскога Протођакона Филипа Радичевића с Цетиња, који је изговорио „многољетствије“ за Његово Кр Високанство Господара, Његови Кр. Високанство Књагињу Милеву и за цио Владајући Дом. Послије службе по српскоме обичају народ се веселио и пјевао заводећи народна кола, које шћаше и цио дан трајати, да није бурно кишовито вријеме спријечило које од дуже времена траје и пријети плодној години. Р. П.

(**Личне вијести**). Г. војвода Симо Поповић наш министар просвјете, отпуто вао је у сриједу у Беч ради лијечења. — Г. др. Б. Перазић, шеф нашег санитета, отпутовао је у Петроград на међународну Конференцију друштва Црвеног Крста.

(**Одликовање**). Његов Кр. Високанство Господар благоизволио је одликовати г. Јована Р. Мрчарицу, бив. предсједника општине вароши Подгорице. и г. официра Милосава Булатовића, из Роваца, V-им степеном Данилова ордена.

(**Бечки клуб „Ловачког Рога“**). У недјељу 5-ог о. м имали смо прилику чути у „Зетском Дому“ концерат, који је приредио Бечки клуб „Ловачкога Рога“ у корист Цетињских сиромаха. Друштво је састављено из отмјених дилетаната, пред сједник му је г. савјетник Целнер. Концерту присуствовао је Свијетли Двор; позориште било је до потоњег мјеста заузето најодабранијом публиком, која је са живим интересом пратила свирање на том одиста тешком инструменту. Брижљиви избор комада, који су програм састављали, свједочи о тежњи друштва, да постигне највиши умјетнички циљ. Сигурност, чистота гласа, такођер и израз, са којима чланови друштва својим мучним инструментима владају, чисто изненађује; наша публика честим аплаузом давала је израз својему задовољству. Одушевљење дошло је до свог врхунца при посљедној тачки програма, српским пјесмама, композицији професора Вотаве, артистичког вође друштва. Изазивању није било краја докле друштво није опетовало. Недјељни концерат остати ће нашој публици за вазда у пријатној успомени. У понедјељник примио је Њ. Кр В. Господар наше госте у аудијенцији при којој им је захвалио, што су се у корист племените сврхе потрудили и одликовао је чланове друштва. Исти дан у вечер концертовало је друштво у Дворцу Његовог Краљ. В. Нашљедника са истим успјехом И једној и другој вечери судјеловао је дворски оркестар под управом капелника Вимера; ни ту није публика са аплаузом штедила. Том приликом познали смо г. Вотаву као изврсног вјештака на клавиру и у импровизацији. Друштво је отупутовало у уторник испраћено нашим најбољим жељама.

Г. савјетник Целнер, пошто већ има III. степен Данилова реда, добио је слику Њ. Краљ. В. Господара са потписом; дворски секретар Адолф Улрајх III. степен Данилова реда; г. Рудолф Науман, фабрикант, г. X Вотава професор бечког консерваторија, др. Аманд Каспар Весин и Л. Пуш дворски рачуновствени ревидент IV. степен; г. Јосиф Шалер фабрикант V. степен; гг. Карл Дер, фабрикант гласовира, Карл Кунц фабрикант. Карл Штолц, контролор народне банке, Освалд Вармут члан дворског орхестра, X. Ерлих фабрикант, А. Микиска члан орхестра дворске опере и X. Сабатил члан орхестра Рајмундова позоришта у Бечу златну медаљу „За ревност“.

(**Из управе вароши Цетиња**). Ове недјеље било је странаца на Цетињу: 156 и то: Из Америке 12, из Аустрије 78, из Данске 2, из Италије 3, из Инглеске 6, из Њемачке 8, из Русије 2, из Србије 1, из Турске 30. из Француске 8, из Холандске 6.

(**Књижевни Лист.**) Изишла је из штампе IV свеска „Књижевног Листа“ од ове год (за мјесец април) са овом садржином: 1) Владика црногорски Петар II по одзивима странијех писаца (наставак) од П. Ровинског; 2) Свет, пјесма од Спасоја Ј. Илића; 3) Вјера спасава приповијетка од Михајла Милановића (Сарајево); 4) Ој соколи... — пјесма С. Дрљевића; 5) Стари друг, приповијетка (из посмрчади Ги-де-Монасана) превео Рад. Космајац; 6) Један приложак за књижевно-просвјетну историју Црне Горе из XVIII вијека. од Марка Драговића; 7) Догађаји у Боки Которској од г. 1797 до 1814 к историји Црне Горе тога доба (наставак), од Л. Томановића; 8) Народно благо — Смрт Рада од Трњина, српска народна пјесма прибиљежио Ж. Драговић; 9) Књижевност — Петку и Стојану Ковачевићима, спјев Војводе Шака Петровић-Његоша приказује —и—; 10) Библиографија; 11) Разне биљешке.

(**Вријеме.**) Од Ускрсења траје готово све промјенљиво вријеме, кишовито, вјетровито и студено. Предпрошли понедјелник било је и града, али слава Богу, није чути да је било штетâ. Па је био опет Ловћен побијелио. Јутрос је опет осванув снијег по врховима и испод Ловћена. Вријеме сасвим изванредно о Врањинском Никољдану. Сад плаћамо лијепу зиму.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(**Сензациона превара**). Цијело јавно мишљење у Француској, па не само у Француској него у цијелом свијету, узбуђено је једном колико дрском толико и генијалном преваром, која се већ неких *осамнајести година* одиграва у Француској, а којој је тек прије неки дан уђено у траг И зато што је то превара *какве до сад није било у свијету*, ми ћемо изнијети нашим читаоцима цио, досад познати развој њен. Између 1878 и 1883 год. умро је неки Роберт Анри Крауфорт, који тестаментом својим, писаним у Ници 6 септем. 1877 године, остави све своје имање, неких 100.000.000 динара дјевојци једној Терези Дорињак. Она прими новац дође у Париз, уда се за сина бившег потпресједника Француског сената, Умберта, купи кућу у улици Гранд Арме, двораца у Винзеу, земље у Селерану. Али у томе се јављају два брата Крауфорта, синовци умрлог милијунара, са другим тестаментом његовим, којим он оставља трећину свога имања сестри г-ђе Умбертове, Марији Дорињак, трећину једном, а трећину другом синовцу, са обавезом да Терези дају 30,000 мјесечно. А и први тестаменат и овај други били су истога датума. Они затраже да се учини онако како тражи овај други тестаменат. Но да не би дошло до парнице браћа Крауфорт се споразумију с г-ђом Умбертовом и начине уговор по коме новац њиховог стрица Роберта остаје на чувању код г-ђе Умбертове све дотле док се по навршеном пунољетству њене сестре Марије, пријатељски не намире, или у противном случају, док суд не донесе дефинитивно ријешење. Одмах послије овога уговора, а на рачун тога насљедства г-ђа Умбертова поче се на све стране задуживати. Лаковјерни банкари и јувелири, чувши да она има да насљеди тако огромну суму новаца и не сумњајући у истинитост тог насљеђа, давали су новац и наките јер г-ђа Умбертова је покуповала, на рачун тога насљедства наравно, грдну количину накита Осамнајест мјесеци колико је било до пунољетства Марије Дорињак, брзо прођоше; повјериоци затраже да виде шта је с насљедјем. Сада им г-ђа Умбертова показа нов један документат: браћа Крауфорт одричу се насљеђа, само траже да се сваком пада по 3.000.000 динара. И повјериоци, умирени, и опет почеше кредитирати г-ђу Умберт. И опет прођоше мјесеци, а од враћања позајмљеног новца ни помена. Шта је томе био узрок? Ево шта. Тестаментом својим стари је Крауфорт наредио да један од његових синоваца узме за жену Марију Дорињак Тај услов су браћа Крауфорт задржала и ако су се одрекла тестамента. Но томе се противи Марија Дорињак. Она неће да се уда за Крауфорта из више разлога. прво, она је католичкиња, а он протестант; потом, он воли да путује, готово никад није у Француској, а она, међутим не може да се раздвоји од Француске: најзад, разлог понајјачи: она га не воли. А Крауфорти неће да одступе од те погодбе; они хоће да се она уда за једнога од њих, па да онда буде тестаменат поништен И из тога се излеже једна бескрајна парница Браћа Крауфорти почеше дизати парницу за парницом противу г-ђе Умбертове; и једна и друга страна узимљу вазлан адвокате; ствар поче ићи од једног суда другом; пресуде се изричу, па се поништавају, па се опет стварају нови поводи за парнице, и тако све до скора. А јадни кредитори дају новац. И ко зна докле би то тако ишло, да један повјерилац није тужио г-ђу Умбертову за 130.000 динара дуга. Суд донесе ријешење да се прегледа и инвентара то тајанствено насљеђе, и био је чак и одређен дан за попис. Кад је у петак дошла судска комисија у кућу г-ђе Умбертове да попише насљедство, није затекла у њој ни г. па ни г-ђу Умбертову: они су отпутовали. Тада комисија, сумњајући да овдје нијесу чисте ствари, нареди да се каса у којој треба да је новац пок. Роберта Крауфорта, силом отвори. У присуству неколико исљедника, адвоката и судских извршитеља каса буде отворена, и у њој буде нађено, мјесто 100.000.000 динара, неколико празних кутија за накит, једна бразлетна, пар минђуша и укосница, све од мале вриједности, и акције неких друштава у вриједности око 2.000 динара. Па шта би од свега насљеђа? Гдје су новци старога Крауфорта? Нема их, нити их је икад било. Роберт Анри Крауфорт, за кога нико не зна, нити је знао, за кога се незна ни гдје је живио ни гдје је умро, није никада ни постојао па, према томе, није могао ни оставити никакав новац. Исто тако нијесу постојала, нити постоје браћа Крауфорт. И ако су се они помињали у свакој парници. ипак нико није видио њихово лице, нити је ико знао гдје они живе. Говорило се да живе, или да су живјели, у Њујорку. Међутим, истрага коју је по тој ствари предузео чиновник једне банкарске радње, утврдила је да у Њујорку нијесу никада живјела та браћа. Све, од почетка до краја, од 1883 год. досада, све била само лаж, превара, генијална превара. И кад човјек помисли да је она никла у једне жене, и да је та жена толико година могла вући за нос и француске банкаре, који гледају коме дају новац, и француске судије и адвокате, и то још какве адвокате, доиста човјеку мора памет стати. Па како је она могла успјети да толико вријеме врши такву једну превару? Још није утврђено када се она појавила са том својом причом о насљеђу, нити се зна како је обманула прве кредиторе. Али чим је добила приличну суму новаца на зајам, она поче рад у велико. На свима странама Француске она је имала своје људе: један је од њих радио као пуномоћник браће Крауфорта; други је тврдио да је он видио тих 100.000.000 динара код ње, у њеној каси. Ако би који банкар затражио да му се дуг врати, кроз кратко вријеме је добивао писмо од неког познатог Милера или и од самих Крауфорта, у коме или се нуди велика сума новаца, пошто је писац писма чуо да он ради са Умбертовом, или се тражи да банкар прода писцу писма дуговања г-ђе Умбертове. И наравно банкар, послије таквог писма, опет вјерује у богаство г-ђе Умбертове, и даје опет новац. За све то вријеме, породица Умберт живи краљевски; усред Париза има своју кућу, трокатну, пуну свакога луксуза, има кола и коње, аутомобиле, слуге, свега; држи један други стан у другом крају Париза, и тај богато украшен; ради сваковрсне финансијске послове; игра на берзи; има своју банку; купује дијамантска поља у Јужној Африци, плантаже на Мадагаскару; има свој лист; на Сени плови њихова јахта; сви рођаци њихови купују огромна имања, једном ријечи, живе боље но краљеви. И онда када се г-ђа Умберт ни најмање није надала, долази један човјек који је њој позајмио тричавих 130.000 динара, и диже завјесу са њене тајне, приморава је да бјежи у свијет, апси њене адвокате, узапћује њена добра, и руши такав један план. Да ли ће кредитори г-ђе Умбертове моћи бар у неколико накнадити штету, то ће се тек видјети; али да ће полиција имати и одвише посла док ухвати ову гинијалну варалицу, у то нико не сумња.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

БИОГРАД, 5 маја. — У скупштини сви говорници су против предлога зајма. Говори се да ће Вујић дати оставку, а Пашић саставити ново министарство.

МАДРИД, 5 маја. — Краљ је положио заклетву да ће поштовати устав и законе. Трупе су чиниле шпалире на проласку Краљеву у Кортесе. Тада се приближила кароци Краљевој једна особа, али атентат није успио, злочинац је ухваћен.

— Ухваћена особа није имала никаква оружја него само љубавне пјесме посвећене Инфанктињи Марији Тереви. То је младић од 23 године, послужитељ у једном хотелу.

— Краљева прокламација поздравља народ и обећава да ће улагати све силе за напредак отаџбине.

проци

смо. Ја бих тада остао противан самоме себи, учитељскоме принципу, по којему сам свагда, за све вријеме мога учитељствовања мојијем ученицима говорио да је сваки грађанин дужан свој живот за домовину дати!“ — Учитељ остави своје заробљене другове, пробуче се кроза сокаке и свјетину, допре до команданта пруске војске, саопшти му депешу; командант за два — три сахата заузме врхове Кенисреца, са којијех сјутри-дан обори топонску паљбу на аустријску војску, која би јаше заузела маршруту по наредби да заузме кенисгрецке висове. Послије краткога времена борбе аустријска војска дадне леђа пред пруском војском. Битка буде свршена у корист Пруске. Аустрија изгуби неколике провинције на сјеверу царевине, изгуби круну германске царевине, а на југу јој Италија одузме Венецију и Ломбардију и — *то се све збило услед самопожртвовања једнога народњега учитеља* —

Да би се име учитеља и његов рад уздигли и одржали на достојној висини, која учитељу приличи и који су му велики просвијећени народи дали, зависи од мјеста, у коме се учитељ налази, од умнога развића и моралнога стања народа, у коме је учитељ са својом дужношћу; а највише од самога учитеља, његовога степена развића, начина образовања, рада и понашања у школи и ван школе, јер као што прије рекох, цио свијет не може учитеља и његово име и достојанство сачувати, ако он сам себе не сачува. —

Господо! Нигдје ништа у човјечанском друштву није лако што и важно. Што је лако не може бити важно. Тако исто није лако ни своје име. свој рад и достојанство на висини подићи и одржати. Али ипак нама је куд и камо лакше него учитељима другијех народа, гдје више је народности, вјера, обичаја и политичкијех, династичкијех и другијех партија и трвења, гдје се народни учитељ више пута нађе, као у опсадном стању из којега не зна коме и куда, да се окрене. У нас је један народ, једна вјера, једна династија, без политичнијех, династичнијех, религиознијех и другијех партија и трвења, а највише добро, које имамо јест висока пажња и благонаклони погледи Његг. Кр. Високанства на нас и наш рад и понашање као што је посвједочено приликом наше прошлогодишње скупштине, у Никшићу.

Господо! За сва начела у човјечанскоме друштву води се међусобна борба, која мање више траје, али борба знања и науке са незнањем, она је вјечна и никад не престаје. У тој непрестаној борби, у којој су народни учитељи вјечна авангарда наплази се на велике и опасне отпоре у народу, па често и на народно поглаварство, које често није школски праг прелазило и којему и не иде свагда у интерес знање и наука у народу За то ће се често пута чути, од стране каквога народњега поглавара гдје говори: „Нијесам ни ја ни Марко и Јанко, ни Перо и Ђуро учили па видите какви смо!“ — Такви поглавар од старога кова представља, да, што му је год више име, што има вишу власт у селу или племену и што му је већи грб на глави, да је толико паметнији и да у свему више знаде него остали.

Таква се надувеност опажа на више мјеста у нашој домовини. Те и такве надувености и напади на науку и народни напредак међу у засјенак учитеља и његов свети рад Зато је учитељ на првоме мјесту позват да их одбије и себе и своју мисију одбрани и подигне у народу.

Тако радећи у корист народњега подмлатка и свога имена и гласа, свагда ћемо наћи високу потпору и заштиту у нашем узвишеном Господару! Живио Господар! Живио Његов Узвишени Дом и његов јуначки мученички народ! —

МАДРИД, 6 маја. — Листови тврде да је откривена анархистичка завјера. Ухваћен је један медицинар и типограф. Истрага се води у тајности.

БИОГРАД, 6 маја. — Скупштина је одбила предлог зајма. Вујићев кабинет дао оставку, коју је Краљ примио и позвао Пашића, да састави нови кабинет. Министар Николић из Париза сјутра долази.

ПЕТРОГРАД 6 маја. — Цар је дао грофу Ламздорфу наслов државног секретара.

ШАБАЦ, 6 маја. — Данас је отпочела судска расправа у афери Алавантића.

БИОГРАД, 7 маја — Пашић није успио, и Вујић је опет овако саставио нови кабинет: Вујић предсједник и иностраних дјела, Мика Поповић финансе, Стаманковић просвјету, Нинчић правосуђе, Ђока Николић трговину, остали министри задржавају листнице.

ПАРИЗ, 8 маја — Потврђује се да Валдек-Русо сматра да је извршио свој позив и да ће дати оставку.

ЦАРИГРАД, 8 маја. — *Порта је потврдила ираду о посвећењу Фирмилијана, услед новог руског корака. Говори се да је дотична ирада издана у понедјелник на дан рођења руског Цара, јер је то питање ријешено по жељи његовој.*

СОФИЈА, 9 маја. — У току расправе адресе сабрања Влков Каравелист препоручa, *да се не сматра сједињење Македоније као народни идеал бугарски*, јер се све велике силе такођер и Русија томе противе, *него да се тежи за остварењем балканске конфедерације.*

БИОГРАД, 10 маја. — Клуб владине већине вотирао је повјерење Вујићевом кабинету. Вујић је изјавио у скупштини, да је кабинет састављен на основу компромиса између већина радикала и бивших напредњака.

РИМ. 11 маја. — Принети је изјавие да су Италија и Аустро-Угарска споразумне да настоје уздржати status quo у Арбанији. Принети је потврдио изјаву Голуховског о обновљењу тројног савеза.

ЊУЈОРК, 11 маја. — Вулкан Пеле на Мартинику изнова измеће. Многобројне жртве.

Посјета Лубетова у Русији.

КРОНШТАТ, 8 маја — Крстарица „Монкалм“ приспјела је прије подна. Велики Књаз Алексије пошао је на брод да поздрави Лубета. За тим је Лубе пошао на брод „Александру“, гдје је Цар чекао Лубета. Послије топлог поздрава на „Александри“, отпутовали су у Петерхоф. На „Александри“ су били такођер Делкасе и Ламздорф. У Петерхофу су дочекали Лубета Велики Књажеви. За тијем Лубе и Цар отпутовали у Царскоје Село гдје је Лубе посјетио Цара и Царицу. Па је Лубе пошао у Гачину да поздрави Царицу Матер и опет се вратио у Царскоје Село, гдје је у вечер био гала-дине, на ком је Цар изразио наду, да ће Лубету његово борављење у Русији пружити најбољи доказ осјећаја, који спајају уједно Француску и Русију. Пије за величину и напредак Француске, пријатељице и савезнице Русије. Музика интонирала марсељезу. Лубе је захвалио на дочеку и пио за напредак и величину Русије искрене пријатељице и вјерне савезнице Француске.

ПЕТРОГРАД. 9 маја. — Данас парада па ручак у Царскоје Село. Цар је наздравио констатирајући са задовољством реално братимство двију војска. Ова импосантна сила позвана је да уздржи мир опћи и да чува поштовање узвишених начела, која обезбјеђују добростање и фаворизирају напредак народâ. Цар је пио за напредак и славу храбре војске француске. Лубе је одговорио: ова импосантна сила даје јамство Русији и Француској да врше своја права и да се посвете корисноме раду. Пије за напредак и славу храбре руске војске.

ПЕТРОГРАД. 10 маја. — Прије подна Лубе је са Ламздорфом посјетио царске гробове.

ПЕТРОГРАД, 11 маја. — На ручку на броду „Монкалм“ били су Цар и Царица. Лубе је наздравио, рекавши да ће Француска остати у савезу, док Русија цијени као она добротворне посљедице савеза Цар је захвалио Лубету на посјети и молио га да понесе најбоље жеље Француској, вјерној и непромјенљивој савезници Русије. Лубет се опростио најсрдачније са Царем и Царицом, па је отпутовао.

Англо-бурски рат.

ЛОНДОН 10 маја — Тврди се да је стигла депеша од Киченера о преговорима мирнима. Савјет министарска је сазват за сјутра.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Бечко музичко друштво „Waldhorn-Club“ које је походило нашу престоницу, приредило је 5 маја о. г. свој умјетнички концерат у корист цетињске сиротиње. На том концерту пало је чистог прихода 340 круна, на чему потписата Управа изјављује у име цетињске сиротиње најтоплију благодарност.

Цетиње, 9 маја 1902.

Управа Општине.

Р. 50 Бр. 35 1—1

ЈАВНА ЗАХВАЛА

Оптерећен тешком болести, која ме је морила за дуље времена, био сам присиљен да се минуле зиме, по савјету пуковнијског лијечника у Котору госп. д-ра Хуга Тауциг-а, подвргнем озбиљној операцији.

Особитим заузимањем и ријетком способности госп. д-ра Павла Winternitz-а, штопског лијечника у Котору и споменутог госп. д-ра Тауциг-а, операција ми је срећно изведена у војничкој болници у Котору, те што сам жив и што сам потпуно оздравио, дужан сам да захвалим споменутим г. г. лијечницима, што и чиним овим јавним путем, увјеравајући их о вјечитој својој благодарности.

Његуши, (25 априла) 8 маја 1902.

С поштовањем

Ђуро Лазов Вујковић.

Р. 100 Бр. 36 1—1

ПРОДАЈЕМ

Имање у Пиви: 50 рала земље оранице, 120. коса ливаде, 4 куће, 4. штале, 4. појата, пред кућама бистијерна и бунар сопствени; око кућа гора сопствена дио у 5 воденица, воду, гору и пашу комунску.

Ко жели купити нека се пријави подписатоме.

Дао бих и на чекање.

Никшић, 5. маја 1902.

Митар Никовић.

Р. 48 Бр. 37 1—2

НА ЗНАЊЕ

За мога опуномоћника узео сам Риста М. Дрецуна, да наплаћује моје рачуне.

Васо Пипер.

Р. 16 Бр. 38 1—1

ШТАЈНБРУХСКА
ГРАЂАНСКА ПИВАРА
Акционарско Друштво Будапешт-Штајнбрух.

Потписана дирекција јавља поштованом грађанству, да је главни депозит своје бире за Црну Гору смјестила код господина

ВУКА ВУЛЕТИЋА,

посједника „Grand Hotel-a.“

Ту се продаје на велико и мало њена на **паришкој свјетској изложби године 1900** првом наградом **„Grand Prix“** одликована бира.

Дирекција

штајнбрухске грађанске пиваре акционарског друштва Будапешт-Штајнбрух.

Р. 56 Бр. 31 3—4

ПРВА НИКШИЋСКА ШТЕДИОНИЦА У НИКШИЋУ.

ИМОВИНА — **БИЛАНС 9. АПРИЛА 1902 ГОДИНЕ** — **ДУГ**

	Круна	
Готовина у Благајни — — — — —	1 686	34
Зајмови издати народу — — — —	94.345	—
Трошкови оснивања, од 1901 Г. Кр. 661		
Примљена Уписница од Акција „ 109	552	—
Намјештај у Канцеларији — — — —	522	—
Потраживање у текућем рачуну — —		
Код Српске Банке Загреб — — — —	681	22
Круна	97.786	56

	Круна	
Уплаћени капитал акционара — — —	38.468	—
Улози на штедњу — — — — —	22 315	07
Резервни фонд — — — — — —	49	—
Позајмљени новац са стране (реесконат)	32.680	—
Привремено потраживање странака — —	647	42
Добитак у Години 1901 — — — —	616	28*
Чист Добитак у 1902 г. од I/I до I/IV 1002	3.010	79
Круна	97.786	56

ДОБИТАК — **РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА** — **ГУБИТАК**

	Круна	
Преносна камата из 1901 године — —	734	16
Камата од издатих зајмова у 1902 години	2.795	20
Провизије — — — — — — — —	830	20
Разни приход — — — — — — —	179	29
Круна	4.538	85

	Круна	
Камата плаћена на позајмљени новац —	702	20
Камата плаћена на улог на штедњу —	23	72
Трошкови: (плате, тисканице, огрјев, свјетлило и т. д.) — — — — —	802	14
Чист Добитак у 1902 год. — — — —	3.010	79
Круна	4.538	85

Надворни одбор:
Предсједник: Поп **Видак Поповић**

Радован Мијушковић — **Јово Јовановић**
Цано Рецовић — **Симо Шобајић.**

*) У билансу објелодањеном дана 31. Децембра 1901 г. наведено је да Штедионица има у 1901 год. чисте зараде преко свију трошкова само Круна 17 „ 28, међутим је редовна главна скупштина акционара држана 24. Јануара 1902 год, донијела ријешење, да се преостатак трошкова оснивања преко уписнице акција у износу од Круна 730 „ 43 неисплати сасвим из зараде у 1901 години, него да се амортизује са уписницом нових акција и од зараде сваке године по 10% од исте суме од Круна 730 „ 43. Редовна главна скупштина ријешила је још, да се сваке године умањује вриједност канцеларијског намјештаја на терет годишње зараде са 10%.

Према овом ријешењу скупштине има да се умање са 10% трошкови оснивања

на терет зараде у 1901 години само — — — — — —	Круна 73 „ 43
а исто тако 10% од вриједности намјештаја — — — —	„ 58 „ —
Што износи укупно	Круна 131 „ 43
У билансу од 31 Децембра 1901 године узето је од зараде у 1901 години да се покрију сасвим трошкови оснивања — — — — — — — —	Круна 730 „ 43
а према накнадном ријешењу скупштине, како је горе наведено треба узети само —	„ 131 „ 43
остаје дакле више зараде у 1901 години	Круна 599 „ —
к томе још чиста зарада по билансу од 31 Децембра 1901 године у износу од —	„ 17 „ 28
Укупно	Круна 616 „ 28

и ово је чиста зарада у 1901 години, која се има раздијелити по акцијама, онако како су појединини акционари уплаћивали.

Осим ове зараде у 1901 години у износу од	Круна 616 „ 28
зарадила је штедионица још гласом данашњег биланса од 1. Јануара до 9. Априла 1902	„ 3 010 „ 79
Укупно	Круна 3.627 „ 07

Уредник: Др. Л. Токановић. — Издавалац: Државна Штампарија. — У К. Ц. Државној Штампарији.

Службене Објаве.

ОБЈАВА.

Овијем се износи на јавну продају непокретно имање бар. Крце Ђуричића из Граница за измиру његова дуга.

1. $2^1/_2$ рала оране земље и $^1/_2$ косе ливаде и $^1/_2$ лишњака горе око исте земље и ливаде и $1^1/_2$ лишњак горе тако зване љутине, речена гора, ливада и земља. била је процијењена према закону кр. 1000 са припадајућим правом од воде. изузимајући гору у љутине, поменута земља, ливада и гора и вода налази се у Дубоки-до; границе предходне имовине јесу ове: гора у љутине налази се између горе Рада Маркова, Николе Филипова и Гаврила Станкова.

А гора, земља, ливада и вода, која је поменута, налазећа се у Дубоки-до, граничи са Радом Марковијем и Стеваном Кречковићем.

2. 4 рала оране земље, тако звани Калац, био је процијењен према закону 2000 кр. Границе реченог Калца јесу од свакуд комун.

Лицитација је обављана у капетанију луковске канцеларије на Луково 30/12 пр год. и 29 јануара т. год. и 28 фебруара т. год.

Ова је Објава спроведена администрацији „Гласа Црногорца“ 30/11 пр. год под број 325, те пошто ни до данас нико не даде процијењену суму новаца, то се са земље, ливаде и горе и право од воде под први број ове објаве скида $^1/_3$, а ономе ко жели купити, уступиће се за двије трећине од процијењене своте новаца, то јест за 666 кр. и 67 хел., 29 августа т. год. у 2 уре преа подне.

А земља под број други од 4 рала земље тако звани Калац пошто ни до данас не даде процијењену суму новаца нико, то се и са ове земље скида једна трећина од процијењене вриједности новаца, а купцу који жели купити, уступиће се за $^2/_3$, т. ј. за 1333 кр и 34 хел., 29 августа т. год. као што је у предидућој тачки наведено датум у који ће се уступити.

Лицитација ће се обављати у канцеларији луковске капетаније. Ко жели купити преходну имовину, за више поменуте новце, нека се до 29 августа т. год пријави канцеларији луковске капетаније.

У противном скучају уступиће се преходна имаовина за дужника поменутога Крце, према закону за именовату своту новаца па од $^2/_3$ као што је и поменуто у преходном.

С тијем се позивају и ближњике које имају право прече купње према закону.

Број 154.
Луково, 10/4 1902.

Кап. **Перко Ђукановић.**

Р. 398 Бр. 143 2—2

ОБЈАВА.

С којом се износи на продају $^3/_4$ рала земље првог нумера, Вука Шћепанова, која се налази у Штедиму — село Цериће, граничи: од истока Радован Бошков, од запада Васко Војичић, а од Југа Петар Митров. — Без икаква права или приложја уа исту — продаје се за дуг Видака Голубова, а процијењена је 126 круна

Иканат је одпочет 10/3 1902 год. те ће се лицитација држати у три рока и то: на 10 априла па на 10 маја; али се на ове два рока неће никоме уступити испод процијењене вриједности, но тек на трећи рок, а то на 10. јуна ове год. али ни та да испод $^2/_3$ процјене.

Позивају се сви они који би жељели купити као и они који имају какво стварно или прече право у куповици, да у означене рокове присуствују лицитацији која ће се обавити у поменутим роковима на лице мјеста у Цериће. Купац мора положит кауцију 10% новчано, у сигурој залози или сигура јемца дати.

К бр. 253.
Милочани, 20. Априла 1902 год.

Кап. **Мато Новаковић.**

Р. 174 Бр. 144 2—2

ОБЈАВА.

Са којом се износи на јавну продају од прилике 2 рала земље оране Ђока П. Томановића, налазећа се у Штедиму у Коритњаче, граничи: од истока Ђока Попова и Алексе Турчинова, од сјевера Поп Новак, од запада пут и земља Милована Ристова, а од југа главни пут. — Иста се продаје за дуг Видака Голубова, а процијењена је круна 220 без икаква више права или приложја.

Инканат је одпочет 10 марта те ће се лицитација држати на лице мјеста у Штедиму на 10 априла, па на 10 маја ове године. На ове два рока неће се никоме уступити испод процијењене вредности но тек на трећем року 10 јуна, али ни тада испод двије трећине процјене.

Позивају се сви они који би жељели речену земљу купити, као и они који имају право прече купње. да, ако би жељели купити нека се пријаве реченог дана лицитације.

Број 614
„ 902 21.
Ријека, 29 Априла 1902 г.

Управа Општина вароши Ријеке
пресједник Илија Шћепановић.

Р. 94 Бр. 152 1—2

ОБЈАВА

Пошто на првом, другом и трећем иканту није се распродало имање Живка Милунова и његова брата Радонце из Липова, то се опет износи кућа и под истом $1^1/_2$ рало земље Живка Милунова и његова брата Радонце, као и двије косе ливаде њих двоице и њихова трећега брата Радуна Милунова, за измир трошкова око прекограничног мала крријумчарењем из Турске у нашу границу. Кућа и под њом $1^1/_2$ рало уцијењено круна 600; комад земље с лединком, које је посебно уцијењено круна 80, граничи до земље Радуна Милунова и Маквом Двије косе ливаде у лугу уцијењене круна 150, а граничи до Плашнице, Макном и ливадом Миливоја Максимова

Позивају се сви они који би жељели купити речено имање, као и они који би имали какво реално право да уз положену кауцију од 10% дођу код подписатога на лице мјеста на Грујића поље 1. септембра ове год., ђе ће се тога дана речено имање уступити према закону о јавним продајама.

Број 116
Колашин, 1 априла 1902. г.

Кап. **Малин Радовић.**

Р. 170 Бр. 153 1—1

ОБЈАВА

Овим се износи на јавну продају $4^1/_4$ рала земље и ливаде у Лучово у Каљића село и 2 косе ливаде у Сињавини Јована Мијатова из Липова за измир покрађа које је његов брат Милош починио. Поменута четири и по рала у Каљића селу уцијењено је круна 600, а граничи з мљем Миће Мијатова, Пунише Мијатова и земљом истога Јована. Двије косе ливаде у Сињавину уцијењене су круна 40. а граничи ливадом Радоја Тодорова, Милана Васиљева и Зеја Ђокића.

Позивају се сви они који би жељели купити, као и они који имају право прече купње да уз положену кауцију од 10% присуствују распродаји. Лицитација ће се обављати у Каљића село, и то прва на 25 Маја о. г., друга опет за мјесец од прве. поменута баштина на прва два иканта неће се уступити испод процјене, већ на трећем иканту, али не испод $^2/_3$ процјене

Број 114.
Колашин, 19. Април 1902 г.

Кап. **Малин Радовић.**

Р. 156 Бр. 154 1—2

ОБЈАВА.

Пошто на првом, другом и трећем иканту није нико стио узети кућу и земљу и ливаду Драгише Николина из Липова то се иста поново износи на јавну продају од данас за шест мјесеца

Кућа и $^3/_4$ земље под истом Драгише Николина на Липова, а тако и 4 $^1/_4$ $^1/_8$ коса ливаде Драгишине за измир трошкова због прегона крријумчарског мала из Турске у нашу границу. Кућа и земља под истом уцијењене су 240 круна, а граничи земљом Николе Новакова, поточином, на више ривом па д земље Милете Спасојева 1 коса ливаде у стране липовске уцијењена круна 80. У Сињавину 3 косе ливаде уцијењене круна 60. $^1/_4$ $^1/_8$ ливаде у лугу на Грујића поље уцијењене су круна 24, а граничи ливадом Миливоја Максимова и Николе Новакова.

Позивају се сви они који би жељели речено имање узети као и они који имају какво реално право да уз положену кауцију од 10% дођу код потписатога на лице мјеста у Липово на Грујића поље 1 сеп. о. г. гдје ће се тога дана продати према закону о јавним продајама.

Број 115.
Колашин, 1 априла 1902 г.

Кап. **Малин Радовић.**

Р. 190 Бр. 155 1—2

ОБЈАВА

Износи се на јавној продаји кућа Шутана Јанковића — постојећа у овој вароши у „Катунској улици“ број 143. — За измир његових дугова.

Кућа је поземљуша, тиглом покривена, за становање недовршена. Има дужине са зидовима мет 9.85 см, а међу зидовима ширине 5.35 мет. При истој се налази теза, тиглом такође покривена 9.85 мет. дужине. Простор кућне авлије садржи 194 □ метара.

Поменуто имање процијењено је а. вр. круна 1800

ју какво стварно или прече право у куповици да присуствују распродаји у горе означене рокове. — Купац је дужан дати кауцију 10% у новцу или залози или сигурна јемца.

К броју 253
Милочани, 20 априла 1902 год.

Кап. **Мато Новаковић.**

Р. 176 Бр. 145 2—2

ОБЈАВА

По наредби Окр. Суда Никшићког од 27 марта 1902 год. — бр. 362, продаје се 8. рала земље старе мјере, у Вртац. земља је браће Ђујића из Никшића јер су се исти нашли презадужени. Границе су шљедеће: од истока Коловоз, који иде низ Вртац, од запада земља Светозара Неимаровића, од сјевера земља Јова Лажетића а од југа Ђура Косића. — Процијењена је свако рало старе мјере по круна 120 и то без права.

Лицитација ће се држати у канцеларији овога суда у Милочане. и то на 1. Маја, 1. Јуна, али се на означене рокове никоме неће уступити испод процијењене вриједности, но тек свршетком трећега рока на 1. Јула кога дана уступиће се понудиоцу највише цијене али ни тада испод $^2/_3$ процјење.

Земља је дата из руке Суда да се ради напола. — Позивају се купци да у означене рокове присуствују распродаји, а тако и сви они који имају какво стварно или имовинско право да се унапријед пријави иначе губиће послије право своје тражење Купац је дужан у напријед положит кауцију 10 %. у новац — сигурну залогу или способна јемца.

К бр. 231.
Милочани, 1. Априла 1902 год.

Кап. **Мато Новаковић.**

Р. 196 Бр 146 2—2

ОБЈАВА.

Према наредби Књаж В. Суда од 1 маја 1899 год. број 502 V. 1899 114. стављено је имање Бошка Исова Зечевића на продају и то 23 јуна 1901 год за а вр круна 899 и 52 хелера, за намир судских трошкова и путнина, око истраге о убиству пок. Гавра Бркљића, над којијем је речени Бошко извршио убиство. те пошто се до данас није имање реченог Исовића продало; овијем се износи на јавну продају кућа Бошка Исова Зечевића у Баре Краљске. кућа је на два боја, доњи бој од камена, а горњи од дрвета јеловог у доњем боју подрум за животиње, а у горњем велика соба и двије мале камаре са кужином.

Сувише истог Бошка износи се на јавну продају два рала три черека оранице, пет коса три черека и једна осмина ливаде, и трећи дио од млина, иста се земља граничи оздол ријеком Дрцком, озгор вељом падом, од западне стране земљом Стојана Ђуришића, од источне стране земљом Милуна Вучићева.

Инканат ће трајати од 1 маја до 1 јула тек. год. ко би желио купити исто имање нек се пријави потписатом пријаве ће се примати 1 маја, а закључити 1 јулија тек. год. у четири сата послије подне на лице мјеста, и речено ће се имање уступити понудиоцу највише цијене. Купац мора положити кауцију 10% или дати сигурна јемца.

Број 63.
Краље, 22 априла 1902 год.

Кап. **Михаило Лекић.**

Р. 240 Бр. 147 2—2

ОБЈАВА

По наредби Окр. Суда Никшићскога од 2 ов. мј број 420, имање Шерифа Шаиновића износи се на јавну продају, за измир дуга Благоју Терзићу.

1. На Лијећевинама, 3 су рала оранице по истој и око ње неколико питомог воћа, од тога се продаје трећи дио; граничи са свију страна комун, само од сјевера синови Шуле Грубача

2. Ђуровина, оранице рала $8^1/_4$, косанице $^1/_8$ и $^1/_{16}$; граничи Алија Шаиновић, Раде Поповић и комун.

3. У Камберовини 3 су рала оранице; граничи Мато и Тоша Бабићи, Ком. Лазар Кулић, Живко Гашовић и комун, од тога се пола продаје.

4. У Језеришту оранице $^1/_8$, граничи: Миловни Радовић, Адем Шаиновић. Војвода Сочица и пут.

5. На Ратковићима рала 8, $^1/_4$ и $^1/_8$, косанице $^1/_4$ и $^1/_8$. граничи, Обрен Живковић. Обрад Бабић, Машан Ушћумлић, Радован Раичевић и Ристо и Лазо Живковићи.

6. У Шеничишту оранице $^3/_4$, граничи Обрен и Ристо Живковићи и комун.

7. У Шеничишту оранице $^1/_4$ и $^1/_8$; граничи Обрен и Милован Живковићи.

8. У Прегвожђу ливаде косе 3; граничи Гашовићи, комун и пут племенски.

9 У Прегвожђу Оцин до, ливаде $^1/_4$ и $^1/_8$, граничи иста ливада и комун.

10. У Локвицама, ливаде коса 1, $^3/_4$ и $^1/_8$; граничи Обрад Бабић и комун.

11. На Шиљковини, ливаде косе 3, $^3/_4$ и $^1/_8$, граничи Гашовић, Костић, Радовић и комун.

12. У Кутијешу, Мали долови; граничи Ћалосан, Вуковић, комун и прогон за стоку.

13. У Кутијешу, други комад ливаде граничи Обрад Радовић, Огњановић и комун, у оба комада 8 је коса, од тога се пола продаје а неодијељено је.

14. Код куће кап. Бајагића, оранице $^1/_4$, косанице $^1/_8$, у томе је Шеривов дио неодијељен од браће

15. Право у свему комуну, као што имају други Црквичани.

Поменуто имање одређена комисија процијенила је круна 1578 Ко жели купити нека се пријави подписатоме у Пољу Црквичкоме на 3 јуна о. год Ако изиде цијена према процјени, тада ће се окинути за готов новац.

Број 182,
Цркви це, 28/IV 1902.

Кап. **Никола Ш. Бајагић.**

Р. 328 Бр. 149 1—2

ОБЈАВА

Према наредби Окруж. Колашинског Суда од 4 ов мј. број 291, а сагласно наредби Књ. Вел Суда од 19 марта ове год. број 147; износи се на јавни инканат $2^3/_4$ косе ливаде Николе Лакићева из Речина, за измир глобе спрема реченим наредбама и то: у долу крај куће Лакића Радовановa $1^3/_4$ коса ливаде, која граничи: од југа са мало горе, од истока и запада ливадом Лакићевом, од сјевера комуном, а процијењена круна 261; а $^3/_4$ ливаде у Кобиљу главу, која граничи ливадом Радосава Лакићева, а процијењена круна 45 Обје ливаде процијењене круна 306.

Ко би желио купити речену ливаду нека се пријави подписатоме на 1 јуна ове год. на лице мјеста. Инканат ће се држати од 12 до 5 ура послије подне, те ће се речена ливада уступити понудиоцу највише цијене, али не испод процјене, него ће се продужити до 1 јула, али се ни тада неће уступити испод процјене, него тек на 1 августа, али се ни тада неће уступити испод $^2/_3$ процјене.

Нарочито се позивају близика, помеђаши и племеници да присуствују лицитацији.

Лицитантима, даје се на знање, да уз кауцију положе 10% од процијењене вриједности.

Број 193.
Речине, 24 априла 1902.

Кап. **Мијат Рецић.**

Р. 200 Бр. 150 1—2

ОБЈАВА

На основу наредбе Пишћицкога Окр. Суда од 31/8 прошле 1901 год. број 1204, овим се износи на јавну продају сљедећа имовина Милоша Драгина у општину Ливеровску за дуг пок. Милуна Јованова.

I. Једно рало ораноце у Поткутњоцу у Бастоје са границаме, од истока земља црковина а са других страна земља Илије Перованова, која је процијењена 300 круна.

II. $^2/_4$ оранице у Бастоје са границама од истока г. ком. Радован Николић, од запада црковиаш, од југа и сјевера Илија Перованов. Иста је процијењена 150 круна.

Речену су земљу од стране суда процијенили оф. Мимо Николић, Ђорђије Николић и кмет Мушо Милошев у све 450 круна

Лицитација ће се обављати на Михољу пољу 13 маја ове год., али се неће уступити испод процијењене вриједности, него ће се продужити продаја до 13 јуна исте године; ако случајно и овога дана не дедне процијењену вредност продужиће се продаја и до 13 јулија ове године, а овога дана уступиће се купцу за $^2/_3$ од процијењене вредности.

Позивају се сви они који би жељели купити речену имовину, као и они који имају право прече купње да присуствују распродаји горњег дана са кауцијом од 10% према процјени.

Број 71
Жупа, 12/4 1902 год.

За капетана **Радосава Бојовића**
писар **Васко Маројевић.**

Р. 208 Бр 151 1—2

ОБЈАВА

Марица, жена Јова Поповића и сестра јој Јаница, жена Божа Сушића — из своје добре воље продају њихову кућу поземљушу налазећу се у горњем пазару ове вароши под N-о 101. Ко би желио купити нек се пријави у потписатој управи дана 1 јуна т. год., којег дана уступиће се понудиоцу највеће цијене.

Истовремено се на знање чини, и оним који имају над истом право прече

Лицитација ће се држати у канцеларији овога суда на 11 јуна, 11 јула и 12 августа тек. године — свака на 3 сата послије подне.

Позивају се сви они, који би речено имање желјели купити, као и они који присвајају прече право купње, да уз кауцију 10% или сигурном залогом на означеним роковима присуствују лицитацији.

Имање се на прва два рока неће испод процјене уступити, већ на трећем — али ни тада испод $^2/_3$ процијењене вриједности.

Истовремено се позивају дужитељи Јанковића, који своја тражења нијесу пријавили да их до 11 јуна тек. год. овоме суду са исправним податцима поднесу.

Број 1041.

Цетиње, 2 маја 1902 год.

Општински суд вароши Цетиња.

Р. 170 Бр. 156 1—2

О Б Ј А В А.

Којом се износи на јавну продају једно рало и черек земље Омера Вођкића у Горицу, које је уцијењено 400 круна

Ко би желио поменуту земљу купити нека се пријави у канц. Окр. Суда на дан 27 маја т. г. у 4 уре по подне, ђе ће се тога дана лицитација држати. Лицитанти су дужни положити 10% од процијењене вриједности у име кауције у готовом новцу или у сигурној залози или пак јемству. Напомиње се пак, да се речена кућа на означени рок као ни на други, који би иза овога сљедовао неће се уступити испод процијењене вриједности, већ на трећем али никако испод $^2/_3$ процијењене вриједности; а позивају се и сви они који би по имовин. закону имали право прече купње на поменуту земљу, да на одређени дан дођу у Канц Окр. Суда.

Број 311.

Подгорица 27 апр. 1902.

Из канц. Окр. Суда.

Р. 146 Бр. 157 1—2

О Б Ј А В А.

Ријешењем Кн. Окр Суда. Број 100 од 26 априла 1902, овијем се износи на јавну продају за дуг; заложено имање Стевана Рацковића — Крусе из Бара.

Имање се налази у „Челугу" (барско поље), а састоји се из:

а) Куће на тавану, дуге 10, а широке 5 метара Кућа је новонаправљена, а горњи кат је предијељен на собу и кужину.

б При самој кући оборчић и $1^1/_2$ рало орућице, која граничи од једне стране: плот до ријеке; од друге: пут; а од треће: јажа воде „Ранкуле" и других

в) Прео пута други комат земље око $^3/_4$ рала, а граничи од двије стране: пут, а од треће: плот до ријеке.

Сва поменута земља, са у исто припадајућим воћем има право натапања водом „доњи чифлак," као и остали удионици исте.

Гореозначено имање уцијењено је круна 1000.

Позивају се сви, који би желјели речено имање купити, да уз кауцију од 10% присуствују распродаји, која ће бити у канцеларији Окр. Суда и то прва: 1 јуна, друга: 1 јула, а трећа: 1 августа 1902, од 3—5 сахата по подне.

На прва два рока имање се неће продати испод процијењене вриједности, већ на трећем али никако испод $^2/_3$ процијене.

Бар, 1 маја 1902.

Из канцеларије Окр Суда.

Р. 202 Бр. 158 1—2

О Б Ј А В А

Ријешењем Кн. Окр Суда, број 74 од 26 априла 1902, износи се овијем на јавну продају заложено за дуг имање Мрике Н. к Чеде из Бара налазећо се на „Томбу" а за намир дуга

Имање се састоји из:

а) Куће на тавану дуге $6^1/_2$ а широке 4 75 метара, горе предијељене на собу и кужину. Пред истом оборчић, а до овога трница дуга 8 а широка 4 метра. Све граничи од истока пут, од запада иста Мрика земљом, од сјевера пут, а од југа Асан Бећов кућом и обором.

б) Под самом кућом једно рало земље орачице из два комада, са свијем у истом воћем и водом „Томбом," као и остали удионици исте; сувише 2 сахата нећељно исте воде за расад. Граничи од сјевера пут и Ислам Лами, од запада Ислам Лами земљом; од истока трница Мрикина и ујчник Асана Бећова; а од југа Асан и Мусто Бећов њивама.

в) $2^1/_2$ рала земље са у истој припадајућим воћем, дрвећем и правом топљења водом „Томбом," као и остали удионици исте. Граничи од југа маслине црковне и поток, од сјевера пут и Мусто Бећов земљом, од запада Асан Бећов земљом, а од истока пут и маслине црковне. Крајем овог иде јажа воде „Томбе."

Све означено уцијењено круна 2000.

Позивају се сви, који би желјели горње купити, или над истим имају какво стварно или дугогодишње право, да уз кауцију од 10% присуствују распродаји, која ће бити у канцеларији Окр. Суда и то: прва 1 јуна, друга 1 јула а трећа 1 августа 1902 од 3—5 сахати по подне.

На прва два рока имање се неће предати испод процјене већ на трећем, али никако испод $^2/_3$ процјене.

Бар, 1 маја 1902.

Ик Канц. Окр. Суда.

Р. 282 Бр. 159 1—2

О Б Ј А В А.

Којом се даје на јавну продају имовина Зека Милова Ђурашковића за измиру новаца Марице Радовића, Ђура Петрова Ђурашковића. Томиће Михајлова Ђурашковића за државне новце која је имовина речених и пређе изнесена на јавну продају у „Глас Црногорца" под бр. 9 — од 1/1. па до 1/4 1902 г. Пошто се није нико пријавио да би купио речена имања, то се поново износи на јавну продају имовина речене троице у даље за 8 мјесеца од 1/4 па до 1/12 1902. По наредби окр. суда од 22/4 1902 године ка бр. 303 VI. 1902—102.

Ко би желио купити што од имања речене троице нека се пријави доље потписатоме, као и они који имају право прече купње. Лицитације продаје свршиће се на 1/12 на 3 уре послье подне на Ријеку, и тај дан уступиће се понудиоцу највише цијене али не испод $^2/_3$ процјењене вриједности нако дужитељима.

Број 120.

Цеклин, 25 априла 1902 г.

Кап. Илија Лопичић.

Р. 160 Бр. 160 1—1

О Б Ј А В А.

Овим се износи на јавну продају $3^1/_2$ рала земље и ливаде Милете Маркова за измир његових дужитеља. Поменута земља и ливада налази се на Блатину у једном комату, а чисто обиљежена са сваке стране чистим међашима, поменута земља и ливада процијењена је круна 7[illegible]0.

Ко би желио поменуто имање купити нека се пријави на лице мјеста код потписатога, као и сви они који имају право прече купње да уз положену кауцију од 10% присуствују распродаји. Лицитација ће се обављати на Блатину 1 септембра о. г. и тога дана поменута земља уступиће се према закону о јавним продајама, пошто није се могла продати на први други ни трећи инканат.

Број 117.

Колашин, 25 априла 1902 г.

Кап. Малин Радовић.

Р. 122 Б. 161 1—1

О Б Ј А В А

По наредби Окр. Суда Ријечког од 22. Априла, број 303. продужује се иканат на имање Ђура Ђуровића до 22. Децембра ове године, којега ће се дана, ако не буде купаца уступити имаће дужитељима у $^2/_3$ од процијењене вриједности.

Број 300.

Љуботиња, 29. Априла 1902.

Ком. и Кап. Нико Кусовац.

Р. 46 Бр. 162 1—1

О Б Ј А В А.

Износи се на јавну продају имовина браће Ђукића — као презадуженима — за измиру дугова њиховим дужитељима. Која се састоји:

I. Једне нове по плану ограђене зидине у новој Вароши међу границама:

Од Истока: кућа Коста Новаковића;

Од Запада: Општинско земљиште;

Од Сјевера: улица у којој се налази апотека; а

Од Југа: кућа и башта Пунише Вујовића

Ова је зидина озидана тврдим материјалом, не покривена. Од Запада има подпуно своју листру, а друга листра у заједници са Костом Новаковићем, на коју има право наслонити.

Зидина је дугачка 20, а широка 12 метара по вјетру. — Иста је уз дуж раздијељена каменим зидом. С лица 4 воро врата и 4 прозора, с наличја 4 воро врата и 4 прозора као и с лица у финим праговима али у мањој величини.

У поменитој кући има клафтера зида 104. $^3/_{10}$, клафтер по 16 круна чини 1668 круна 80 хелера.

II. Једна стара кућа поземљуша налази се у старој Вароши; тиглом покривена, са двије камаре, портиком и кужином и припадајућом баштом од пола рала, међу границама:

Од Истока: стари пут;

Од Запада: стари пут;

Од Сјевера: кућа и башта Крста Ђуричића; а

Од Југа: кућа и башта Богдана Перовића.

Кућа је дугачка 13, а широка 7 метара по вјетру, има право проласка на главни пут, који постоји између куће Крста Ђуричића и браће Ђукића.

Ова је кућа са баштом процијењена 800 круна.

III. Земља њихова налази се у Подграђе ове Вароши код „Кукавице" у једном комаду од $9^1/_2$ рала оранице Граничи:

Од Истока: пут који води Чађалици;

Од Запада: Коловоз;

Од Сјевера: земља Николе Радовића; а

Од Југа: земља истот Радовића.

Ова је земља процијењена 1425 круна.

Продаја ће се вршити у три рока, али се у прва два имање неће никоме уступити испод процијењене вриједности; неће ни о трећем за мање од двије трећине — колико је имање процијењено.

Позивају се сви они који би ово имање желјели купити и који на исто полажу какво стварно право, да 16 августа т. г. — као на први рок — пријаве се у Канц. Кн. Окр. Суда у Никшићу на 2 уре послије подне, гдје ће бити купцима на вољу продаја укупне имовине или појединог комада

Лицитанти, који хоће да имају право на лицитирање, обавезни су положити у готовом новцу 10% од процијењене вриједности поменутог имања, или дати у залогу за то својих непокретних добара, или најпослије способне јемце за обе.

Број 440.

Никшић, 3 маја 1902 г.

Из Кн. Окр. Суда

Предсједник Окр. Капетан.

Обрен Никовић.

Р. 414 Бр. 163 1—3

О Б Ј А В А.

Овим се износи на јавну продају од непокретног имања Луке Мићова Поповића из Горњих Сеоца, за измир дуга који је потекао поводом парнице, коју је водила његова (Лукина) мајка Крстиња. Имовина се састоји сљедећа:

I. $^1/_8$. и $^1/_{16}$. оранице, у звато мјесто „Бадњица" граничи од Истока Нико Ђуков Ивовић ораницом, од Запада Туро Марков Перовић ораницом, од Сјевера Мато Крстов Поповић ораницом, а од Југа исти дужник ораницом. Процијењена круна 140.

II Гора сјечита постојећа у тако званом мјесту „Голубов Грмен" граничи се са Истока гором Риста Ђурова Лекића, са Запада гором Маша Крстова Поповића, са Сјевера комуницон горе општине Горњо-Сеочке, а од Југа комуницом горе општине Дабановића; процијењена круна 100.

Поменутом имању горе, чиниће се лицитација код потписатог Суда у Сеоца 5. Маја, 5. Јуна, и 5. Јула текуће год. — од 2. до 4. уре послије подне на сва три рока.

Стога, позивају се сви они који би желјели купити горе поменуту непокретнот, као и они који имају право прече купње, да присуствују продаји са законитом кауцијом. Речено имање неће се на прве два рока никоме уступити испод процјене, већ на трећем, којег ће се дана имовина уступити према „Закону о Јавним продајама непокретности" али не никако испод $^2/_3$. процијењене вриједности.

Број 58.

Сеоца, 2 Маја 1902 г.

Кап. Нико Ст. Лекић.

Р. 216 Бр. 164 1—2

О Б Ј А В А

Послједњи пут се овијем износи на јавну продају дућан Петра Никчевића налазећи се у доњи пазар барски.

За појединости пријавити се Канцеларији Окр. Суда, гдје ће се ова продаја извршити 1. Новембра 1902, од 2—4 часа послије подне.

Бар, 5. Маја 1902 г.

Из Канц. Окр. Суда.

Р. 50 Бр. 165 1—1